

DELO

TRST 28. januarja 1993 - Leto XLV. - Štev. 1 - Petnajstnevnik - Quindicinale - Abb. postale - Gruppo II-B/70% - 700 lir

Direktor ALBIN Škerk - Ureja uredniški odbor - Odgovarja FERDI ZIDAR - Uredništvo in uprava: Trst, Ulica S. Spiridione 7 - Telefon (040) 366833
Dopisništvo v Gorici: Ulica Locchi 2, tel. (0481) 84436 - Poštni tekoči račun 14454342 - Letna naročnina 12.000 lir - Tisk in fotostavek GRAPHART - tel. (040) 772151

Pred novimi volitvami

Pravil se ne splača prehitovati

Priprave na volitve, ki bodo letos junija za deželni svet F.Jk (vse kaže, da bodo od marca na junij premaknjene tudi volitve za tržaški pokrajinski svet), so se v bistvu že začele; pravzaprav se volilne kampanje v Italiji nikoli ne nehajo, ker so volitve tako pogoste, da se stranke težko ločijo od volilne miselnosti. Ta pogojuje že vse, saj so stranke normalno obsedene z mislijo, koliko svojih predstavnikov bodo izvolile v parlament ali v ta ali oni svet in je seveda temu dana prednost v njihovem delovanju. Taki smo vsi in drugače tudi ne more biti, dokler so stvari urejene, kot so. Jasno je, da bo volilna tekma normalna stvar tudi v zaželenem novem volilnem sistemu. Upati je, da ne bo ta tekma omejena, kot je danes, na cilj izvolitve enega ali dveh svetovalcev več: upati je, da bomo z novim volilnim sistemom tekmovali za pravo volilno zmago, oziroma da bomo tekmovali za to, kdo bo prevzel vlado ali upravo države, dežele, pokrajine, občine.

To so vprašanja, h katerim se bomo v naslednjih številkah še vračali, pa naj pride do referendumu spomladi ali ne, saj je volilna reforma ena bistvenih reform italijanskega sistema. Tokrat nas prej zanimajo naše deželne volitve junija, ker bodo potekale sicer po znanem proporcionalnem sistemu, a vendar z nekaterimi novostmi, ki zadevajo v prvi vrsti manjše stranke, to je tiste, ki so s predvidenim rezultatom pod kvocijentom, torej pod pogojem za vstop v deželni svet.

Čeprav so volilni rezultati vseh strank v zadnjem času v veliki meri neznanica (to je eden vidnejših znakov konca tega političnega režima...), je jasno, da je gotovo daleč pod kvocijentom stranka SSK. Vprašanje izvolitve slovenskih predstavnikov se zaradi prej omenjenih neznanic, zaradi razkola bivše KPI itd. postavlja tudi za druge stranke, a vendar v veliko manjši meri in nikakor ne z gotovostjo neuspeha, kot velja za SSK, ki se mora najnuj povezati s kako drugo listo, če želi računati na izvolitev.

SSk je sicer predlagala skupno slovensko listo, a vemo da je ta iz več razlogov neuresničljiva in vnaprej obsojena na neuspeh. Ker si ne moremo misliti, da bi taka lista v tržaškem volilnem okrožju sama zbrala okoli 14.000 glasov, si lahko predstavljamo kakšen političen poraz bi bil za vso manjšino tak neuspešen nastop.

Od prijateljstva, tesnega sodelovanja oziroma skupnega nastopanja z avtentičnimi italijanskimi demokrati, ki imajo našo problematiko za svojo, smo imeli doslej samo korist in večjo moč. Vsaka poteza, ki bi to povezanost načela, oškodovala ali tudi samo spravila v razpravo, bi našo manjšino ošibila. Potrebujemo več razumevanja in prijateljstva, ne pa obratno! Katerakoli rešitev bi morala na en ali drug način to očuvati.

Tudi znotraj manjšine velja pravilo, da so lahko naše pomembnejše politične poteze uspešne le tedaj, ko so sad dogovora vsaj velike večine naše skupnosti oziroma njenih predstavništev.

(nadaljevanje na 2. strani)

Kraška gorska skupnost mora ohraniti svoj okvir

Četrtek, 21. januarja, ob 9.30, palača Dežele na trgu Oberdan.

Na dnevnem redu je avdicija prve deželne komisije predsednikov gorskih skupnosti in zvezi z zakonskim predlogom o preureditvi gorskih skupnosti. Ob določenem urniku sva v sejni dvorani prisotna le podpisani ter podpredsednik prve komisije Padovan.

S polurno zamudo se začnejo polagoma pojavljati drugi predsedniki gorskih skupnosti, šele kasneje pa nekateri deželni svetovalci.

Ob približno 10.30 zaspalo priklapata predsednik prve komisije Lepre ter odbornik Barnaba. Točnost vsekarer tukaj ni doma.

Avdicija se začne in prvi spregovori predsednik U.N.C.E.M. (združenje gorskih skupnosti), nato vprašam za besedo jaz, zatem pa vsi ostali.

Zanimivo pa je dejstvo, da nihče od prisotnih svetovalcev (s častno izjemo svetovalca Budina) sploh ne sledi izvajanju, oziroma argumentiranju direktnih interesov zakona, o katerem teče razprava.

Poraja se mi misel, seveda kot popolnemu novincu v teh priložnostih, kaj neki koristijo avdicije?

Stališča predsednikov, oziroma svetov raznih gorskih skupnosti si niso enotna, saj je problematika dokaj različna v različnih predelih naše dežele, posebno pa so različni vplivi na te realnosti, ki bi jih zakonski predlog udeležil, v kolikor bi ga deželni svet izglasoval.

Iz vidika kronike lahko pa vseeno za beležim dejstvo, da se gorske skup-

nosti, z redkimi izjemami, sploh ne strinjajo s predlaganim zakonom. Tu ne gre ravno za nianse nestrinjanja, temveč za pravo odklanjanje vsebine in teksta zakonskega predloga.

Slednje v meni naposled vžge zmereno iskro upanja, da bo vendarle prevladal razum, da bo deželna vlada zakonski predlog umaknila, da bo Kraška gorska skupnost lahko ostala v sedanjih mejah.

Do tukaj kronika, dalje bi pa povzel glavne točke našega stališča, da nikakor ne gre naši skupnosti okrniti, oziroma izničiti njeno vlogo:

Že ob najavi namenov deželne vlade je KGS vprašala za sestanek s Predsednikom Turellom, kasneje pa še z odbornikom Barnabo. Gospoda pa nista smatrala za potrebno, da bi iz prvotnega vira slišala, kaj neki mislimo, kaj nam in našemu prebivalstvu pomeni Kraška gorska skupnost.

Zakonski predlog pomeni za našo skupnost krepko redukcijo, saj naj bi po predpisih zakona 142 o ureditvi krajevnih uprav, ne bila več mogoča prisotnost v eni skupnosti občin dveh različnih pokrajin, poleg tega bi v G.S. ne spadale več občine, ki imajo preko 40 tisoč prebivalcev. Obstaja pa še dodatna omejitev, ki zadeva občine, ki imajo manj kot 15% prebivalstva na goratih področjih. Za naše

bralce prevedeno, bi to pomenilo Kraško gorsko skupnost, sestavljeno le iz devinsko-nabrežinske, zgoniške in repentaborske občine.

Osnovno načelo obstoja in obsega neke gorske skupnosti je zapostavljenost nekega teritorija ter njegova homogenost. Naš teritorij je še kako zapostavljen, saj se nahaja v neposredni bližini treh večjih mest: Trsta, Tržiča in Gorice. Homogenost pa je nesporna in nadvse izrazita: iz geo-morfološkega vidika, iz socialno-ekonomskega vidika, pa tudi, in ne nazadnje, iz vidika kulturnih in etničnih posebnosti.

Priključitev goriških občin, ki so sedaj v KGS, Briški gorski skupnosti, pa je pravšnja negacija načela homogenosti. Poleg tega se na sedanjem ozemlju KGS odvijajo zanimivi razvojni procesi in pobude: od kraškega parka, do zaščite porekla vin (DOC), do večletnega razvojnega načrta, ki seveda zadeva celotno področje in ki ga je Dežela komaj odobrila za naslednje trilete.

Pobudniki nesrečnega zakonskega osnutka, in torej deželna vlada, pa zatrjujejo, da je zakon št. 142 pač zakon, ki obvezuje oblast, da sprevede omejenjena določila.

Vabim Vas, da ob tem skušate na kratko pomisliti, koliko zakonov, tu-

(nadaljevanje na 2. strani)

Volitve, volilna reforma, referendumi

Razprava okrog volilnih in širše institucionalnih reform je čedalje težja in ostrejša. Osebnost nistem med tistimi, ki so prepričani, da so institucionalne reforme edino bistveno vprašanje v tem trenutku republiškega političnega sistema; da je pa predvsem volilna reforma tista nujna predpostavka, ki lahko v naši državi vsaj delno povrne našemu diskreditiranemu političnemu sistemu novo legitimacijo, je nedvomno res.

Temeljno vprašanje, - mimo vseh juridičnih in tehničnih nians raznih predlogov o novih volilnih sistemih, iz katerega izhaja potreba po premoščanju sedanjega proporcionalnega in večnominalnega sistema, je zelo preprosto in hkrati ključno: potrebna je reforma, ki daje občanom možnost (v duhu modernega koncepta demokracije, ki omogoča izmenjavo za vezništva) da z lastnim glasom izberejo vlado, večinsko koalicijo in predstavništvo, na osnovi jasnih politično-programskih alternativ.

To je bila med poglavitnimi nalogami novega parlamenta, ki je pa že dokazal, da taki nalogi ni kos. Izkazalo se je predvsem v posebni parlamentarni komisiji (Commissione bicamerale per le riforme istituzionali), kjer konservativne težnje onemogočajo vsako pravo reformo in pogojujejo čudne in večkrat nesprejemljive kompromisne rešitve.

Mnenja sem, da nobeno referendarno gibanje ne more v celoti nadomestiti parlamentarnega dela. V tem trenutku pa, ko povzroča spopad med konzervativnimi in naprednimi težnjami samo nevarno stagnacijo, so lahko prav referendumi poglavitno sredstvo, ki lahko privedejo do nujnih sprememb. Čeravno ne morem še pojmovati tega kot pravi začetek druge Republike, referendumi bodo vendar pospešili zaključek določenega zgodovinskega obdobja italijanskega republiškega in političnega sistema.

Kot znano bomo zelo verjetno na tržaškem med marcem in junijem trikrat poklicani na volitve: konec marca so napovedane volitve za obnovo pokrajinskega sveta, junija bodo na vrsti - kot kaže v dveh ločenih datumih - referendumi in deželne volitve. Perspektiva, da bodo pokrajinske in deželne volitve potekale še vedno po starih oz. delno obnovljenih volilnih pravilih je vseprej kot spodbudno dejstvo in postavlja se resno vprašanje pravega razsipa javnega denarja. Tudi zato so v teku razne pobude, na parlamentarni ravni, da bi prišlo do smotrne združitve pokrajinskih in deželnih volitev.

Za to se je izreklo tudi 7 od 11 načelnikov bivšega pokrajinskega sveta (med katerimi tudi Demokratična zveza) ki so pismeno prošnjo naslovili na ministra in na parlamentarne predstavnike naše dežele, kajti združitve obeh volitev lahko nastane le na osnovi zakonskega odloka.

NIVES KOŠUTA

Kot znano se je 16. januarja Ustavno sodišče dokončno izreklo za sprejem desetih referendumov od trinajstih, ki jih je podprlo poldrugi milijon italijanskih državljanov.

Volitve za referendum bode potekale med aprilom in junijem t.l., predvidoma 6. junija.

Na kratko povzamemo vsebine, in vprašanja, o katerih se bomo izrekli.

VOLILNI REFERENDUMI

(Odbor Segni)

1. Vprašanje zadeva nova volilna pravila za izvolitev Senata, ki naj bi bil izvoljen na osnovi večinskega uninominalnega sistema (kar pomeni, da bi bilo 3/4 senatorjev izvoljenih po angleškem sistemu na osnovi katerega je izvoljen kandidat, ki je v določenem volilnem okrožju prejel največ glasov; zadnja četrtina senatorjev je dodeljena po proporcionalnem sistemu na deželni ravni).

2. Volilni referendum predvideva razširitev večinskega sistema, - ki je sedaj veljaven za občine, ki imajo manj kot 5000 prebivalcev, na vse občinske svete. Lista, ki prejme večino glasov, dobi 3/4 mest, manjšinska lista pa ostalo četrtino.

REFERENDUMI ODBORA GIANNINI

3. Referendum zadeva odpravo Ministrstva za javne soudeležbe;

4. Referendum bi odpravil del zakona za izredne posege na Jugu (ostali bi samo posegi v korist produktivnemu razvoju);

5. Referendum zadeva odpravo pravice, ki jo ima vlada pri imenovanju predstavnikov v upravne svete javnih bančnih zavodov (odprava strankarske lotizacije);

REFERENDUMI (pobudniki Radikalci in Amici della Terra)

6. Referendum zadeva odpravo javnega finansiranja strank;

7. Referendum zadeva odpravo nekaterih členov (zapor za osebno uporabo mamil in vprašanje "srednje dnevne doze") zakona Russo - Jervolino Vassalli (znan kot zakon proti mamilom);

8. Referendum predlaga, da bi sedanji Zdravstveni službi odvzeli pristojnosti za prevcencijo in nadzorstvo nad onesnaženjem in jih dodelili Krajevnim zdravstvenim enotam;

REFERENDUMI

(Predlagatelj 15 Dežel)

Ustavno sodišče je izmed petimi predlaganimi referendumi sprejelo dva, ki predlagajo odpravo Ministrstva za kmetijstvo in gozdove in Ministrstva za Turizem in prireditve.

Kraška gorska skupnost mora ohraniti svoj okvir

(nadaljevanje s 1. strani)

di važnejših od zakona št. 142 Država ali Dežela (ali drugi) ne izvajajo. Začenjši z Ustavo, ki je prvi in najvažnejši zakon. Prepričan sem, da ste v hipu našli vsaj deset v nebo vpjiočih primerov neapliciranja zakonov. Tako pač gre, saj je že stari liberalce Giovanni Giolitti rekel, da se zakoni aplicirajo za sovražnike, toda le interpretirajo za prijatelje.

Vendar pa tudi v kontekstu zakona št. 142 je možna intervencija v smeri nekega popravka, oziroma izjeme. To je na primer dosegla dežela doline Aosta, ki je zaradi svoje specifičnosti

zahtevala, in seveda dosegla, da se omejevalni kriteriji zakona št. 142 v deželi Aosta ne aplicirajo. To je pravo izvajanje posebnega statuta, to je udejanjenje tistih specifičnosti, ki so osnova posebnosti; tudi naša dežela je dežela s posebnim statutom, med drugim prav zaradi obmejnosti in prisotnosti slovenske manjšine, le da je na to pozabila.

V kratkem pa bomo dobili novo zakonodajo, saj je v rimskem parlamentu skupina poslancev iz naše dežele (demokristjanov in socialistov), s prvim podpisnikom posl. Bertolijem, vne-

sla popravek k ustavnemu zakonu št. 773-A, tako da bo tudi naša dežela imela totalno pristojnost nad krajevnimi upravami, tako za vsebino, oziroma kompetence, kakor tudi za teritorialno razmejitvev. Zakon je bil že odobren v poslanski zbornici, spričo splošnega odobravanja pa ni nobenega dvoma, da bo v kratkem tudi dokončno izglasovan.

Dežela Furlanija-Julijska krajina naj torej počaka z izvajanjem zakona št. 142, saj je že itak v nekaj letni zamudi. Nekaj dodatnih mesecev ni vendarle konec sveta. Pa vendarle.....

Pa vendarle je vprašanje politične volje, da se nekaj naredi ali ne naredi. Ta politična volja mora priti jasno na dan, naj se vidi, kaj ti gospodje sploh mislijo, kam ciljajo, katerim neprikritim težnjam tržaške desnice se dobričkajo in klanjajo v volilni perspektivi. Jasno je vsem, da sklicevanje na zakon št. 142 pomeni golo skrivanje za prstom, poceni alibi.

Mora pa priti na dan tudi naša politična volja, vseh slovenskih in demokratičnih organizacij, trdna in po potrebi tudi glasna politična volja, da se ne damo kar tako ukinjati, zane-marjati in zaničavati.

MB

IVAN ŠIRCA

Pred novimi volitvami

(nadaljevanje s 1. strani)

Upoštevati moramo tudi pravila sedanjega volilnega sistema. Ta je še vedno proporcionalen: dokler je tak, se vsaki stranki spleča "igrati" sebe, kot zahtevajo pravila proporcionalnega sistema, ki - smo že videli - odsvetujejo združevanja. Poleg tega gre podčrtati, da sedanji volilni sistem ne predvideva zajamčene možnosti zastopstva manjšine. Na to se moramo sicer pripraviti, si še prej seveda izboriti, a zgrešeno bi bilo to prehitovati s prakso, ki je pravila ne sprejemajo. V poštev pa je treba jemati možnost povezave, ker jo predvideva novi deželni zakon.

Situacija je vsekakor tako dinamična, da jo velja pozorno spremljati, preden bi se dokončno odločili. V tem času pa velja upoštevati zgornje ugotovitve.

SEKCIJSKA ENOTA DSL Opčine - Bani

V NEDELJO 31. JANUARJA, OB 17. URI, NA SEDEŽU V DOMU BRDINA

PRAZNIK VČLANJEVANJA

Spregovoril bo tov. Dino FONDA, član tržaške federacije DSL.

Na sporedu bo poleg prigrizka, kozarca vina in glasbe tudi tombola.

Za otroke pa bo preskrbljen "otroški kotichek".

V petek,
5. februarja
ob 18. uri

bo v dvorani
"DI VITTORIO"
ul. S. Appolinare, 1

Srečanje na temo:
**NOVE POVEZAVE
MED BOLNICO IN
TERITORIJEM**

Srečanje prirejajo:
Teritorialne enote DSL
Stare Mitnice, mestnega
središča in zdravstva.

ODKRIJI SMO, DA
SU VSI POLITIKI
POKVARJENCI

ODKRIJI MORAMO
SE, KDO JIH
JE IZVOLIL

Bodočnost ima
davne korenine

Včlanjevanje za leto 1993

Kolikokrat sem ob odprtju letnega včlanjevanja v KPI v bližnji preteklosti o tem že pisal in govoril? Ničkolikokrat, bodisi kot upravnik ali pa tajnik pokrajinske federacije. Spet mi je to naročeno, a tokrat za člansko izkaznico nove stranke, Demokratske stranke levice, za leto 1993.

Kajpak z drugačnim razpoloženjem; saj bi drugače tudi ne moglo biti, pa ne le zato, ker imam za sabo celo življenje izkušnje v tej zvezi, pač pa zato, ker so se časi in razmere po svetu, v Italiji in v Trstu korenito spremenili.

Zgodovinske spremembe so zaznamovale zadnja leta našega stoletja, tako da je Aleksander Jakovljevič, eden od najtesnejših sodelavcev Gorbačova, lahko določil knjigi naslov "Stoletje komunizma zamanj?" Vprašaj na koncu naslova pa prej upira vprašanje kot pa bi terjal enoznačen odgovor, vabi k razmišljanju, raziskovanju, ali bo jutrišnji dan napolnil v luči tistega velikega, pa čeprav tesnobnega, v sedanost globoko zakoreninjenega upa milijard človeških bitij, pa čeprav ne pri vseh z enako jarko zavestjo.

Ne trdim - da mi nihče napak ne tolmači - da pripada bodočnost komunizmu; želim enostavno izpovedati potrebo, da iz utopije izvijemo in priklenemo na stvarna tla niz sil aktualnih vrednot solidarnost, pravičnost, svobodo, - ki jih svetovna dejstva potrjujejo.

Lakota, ki pustoši po Somaliji in po dveh tretjinah človeštva, surova, šovinistična državljanska vojna v bivši Jugoslaviji in po nekod v bivši Sovjetski zvezi, razne stopnje v še kako preračunljivi Zalivski vojni milijoni ameriških brezposelnih delavcev, pustošenje Amazonskega

pragozda, nevarna klima rasizma, ki grozi ne le Združeni Nemčiji, vztrajna monetarna nevihta, grožnje v Italiji in drugod s stotinami tisoči odpustov z dela, če naj navedem le nekatere vidike sedanjosti, potrjujejo, kako se kapitalizem in Zahod - kot silovito zatrjuje sam papež - ne znajo otresti prezira do človekovega dostojanstva, sebičnosti, razbrzdanega individualizma, stremjenja po profitu za vsako ceno.

In kaj potem? Potemtakem je potrebno, da se v boju združimo in skušamo predruščiti naše družbe v katerih živimo, naravnati njihov razvoj v čisto drugo smer, ki naj zagotovi še močno nedoločeno vlogo OZN kot svetovne vlade miru, človeških svobod, gospodarskega razvoja, ki naj bo okolju prijazen, pravične porazdelitve bogastev. Drugače nas za vogalom čaka tisto "novo barbarstvo", ki je pred njim svaril naš Enrico Berlinguer.

Zaradi vsega tega se moramo danes ozreti po zaupanju in upanju v nekaj, kar naj bo v resnici vredno naše vneme. Gorje nam, če se bomo umikali iz javnosti, prepuščali posle peščici, ki nas utegne pognati v propast, ali pa se zateči pod varno okrilje cerkve v pričakovanju boljše bodočnosti.

Ne, vpreči se je treba oblike in poti so lahko take in drugačne, ne da bi komurkoli kdo vsiljeval lastnega prvenstva, lahko sleherni izmed nas vložil važen osebni prispevek v delo široko zasnovane politične stranke: vabim zato k vstopu v Demokratsko stranko levice v letu 1993. "Starim" članom naj se pridružijo novi, Slovenci in Italijani v našem Trstu, ki še vedno išče svoj pravi obraz.

CLAUDIO TONEL

Iz statuta
Demokratske stranke levice:

"Demokratska stranka levice je stranka moških in žensk, ki verjamejo v skupne temeljne vrednote: v vrednoto svobode, enakosti, vzajemnosti, miru, obrambe narave.

Prepoznavajo se v skupnem načrtu in političnem programu: v ideji demokracije kot poti v socializem; v politični program reform za temeljito preobrazbo človeške družbe..."

Vedno večji kaos na Tržaški občini

Do kdaj bodo prebivalci tržaške občine pasivno sprejemali tak način upravljanja? To vprašanje se mi vsiljuje dan za dnem, ko sledim kot občinska svetovalka delovanju tega župana in teh odbornikov. Tržaški "vodilni" politični kader že dolgo let dokazuje svojo nesposobnost in majhnost pri reševanju že endemičnih problemov Trsta. Danes prihajajo vozli na dan in kritike na njihov račun padajo iz vseh strani, kot so dokazali naprimer industriji na nedavnem posvetu. Tako nizko kot danes pa se mi zdi, da niso še padli. Medtem ko je

Staffieri zelo aktiven pri obrambi italijanstva Trsta – kot dokazuje njegove odredbe – pušča, da se drugi problemi kopičijo, celotna občinska struktura razpada.

Želela bi nakazati le primer socialnega skrbstva, ki dovolj zgovorno dokazuje neodgovornost teh upraviteljev. Gre za sektor, ki se obrača na najbolj ogrožene prebivalce, na ostarele, na prizadete, na družine, ki zaradi najrazličnejših razlogov potrebujejo pomoč, na otroke, ki vedno v večji meri postajajo najbolj šibki člani današnje družbe. Ta problematika pa se je v teh letih še povečala. Pomislimo samo na probleme narkomanije, Aidsa, emigracije iz tretjega sveta, in na zelo aktualno vprašanje izseljencev iz bivše Jugoslavije. Najnovejši Deželni zakoni, ki urejujejo to snov so dobri zakoni, ki dajejo možnost pozitivne preureditve skrbstva in ki finančno krijejo marsikatero pobudo. Občina pa bi morala izdelati načrte in zaprositi deželno upravo za njihovo finansiranje. Tega pa občinska uprava ne dela dovolj učinkovito, pač pa se zadovoljuje z institucionalnimi oblikami finančne podpore. Kljub te-

mu, da smo kot svetovalska skupina večkrat zahtevali soočanje z odborom, da bi enkrat za vselej izdelali programske smernice, se ta dosledno izmika preverjanju. Komisije, ki bi morala delati v tem smislu, ne sklicuje že več mesecev. Ta je le eden primerov neodgovornega upravljanja desničarske uprave v Trstu. Tako nesposobni upravitelji bi morali domov! Lista, krščanska demokracija, socialisti, misovci in liberalci, ki tvorijo večino v občinskem svetu se sicer za las držijo skupaj. Spori in prepiri so na dnevnem redu, njihovi interni problemi pa paralizirajo upravo in celo mesto!

Da bi vsaj delno premostili to stanje, smo kot svetovalska skupina, zahtevali, da se nemudoma izglasi nov pravilnik delovanja občinskega sveta, tako kot ga predvideva zakon 142 in občinski statut. Če že ni politične volje po soočanju je treba čimprej spremeniti pravila, ki naj dajo občinskemu svetu tisto vlogo, ki jo po zakonu sicer že ima, čeprav se danes tržaški župan in odborniki vedejo, kot da upravljajo privatno ustanovo.

ANAMARIJA KALC

Hočeš parkirišča? Napravi si jih sam!

Medtem ko Gambassini izkorišča zamisel o novi Občini na Krasu, da ponovno izsiljuje italijanske someščane s "sveto vojno" za italijanstvo, ne samo Trsta, temveč tudi Krasa, njegov somišljenik Staffieri, ki naj bi upravljal tržaško občino, ponovno krši pravice, ki jih imajo prebivalci tržaške občine, ki živijo na Krasu, Slovenci in Italijani seveda. Gre za načrtovanje parkirišč in prometa na ozemlju tržaške občine, ki se za upravo očitno konča na Obelisku. Kako naj si drugače razlagamo dejstvo, da je še enkrat izostalo iz načrtovanja kraško območje?

Naravnost neverjeten je odgovor, ki ga je dala odbornica De Comelli svetovalki Kalc, ko je v komisiji zahtevala, da se v projekt vključijo parkirišča na Opčinah z utemeljitvijo, da se je ta vas razvila v važno središče za komercialne, bančne in druge dejavnosti, ki privabljajo, poleg tu živeče populacije, tudi uporabnike iz drugih kraških vasi in onkraj meje. Za razvoj, ki so ga imele Opčine v teh zadnjih letih pa so nujno potrebne infrastrukture, kot so parkirišča.

Odbornica je na te argumentacije odgovorila, naj si privatniki le sami zgradijo parkirišča, če jih potrebujejo.

Tak odgovor je jasen dokaz, da smo padli na najnižjo možno raven, kar zadeva administrativne kulture teh upraviteljev.

V trenutku, ko se vsi prizadevajo, da bi iskali najboljše rešitve za urbanistične in ambientalne probleme ki tarejo vsa mesta pred dobesebnim naskokom prevelikega prometa in negativnimi posledicami divje urbanizacije, si odbornica tržaške občine dovoli kar tako prezreti potrebe in zahteve dela svojega prebivalstva.

Ta odbornica je ena izmed zunanjih članov odbora, ki so vstopili v odbor po neposrednem imenovanju iz strani župana, ni bila torej izvoljena na volitvah. Ta novost, ki jo vnaša v upravo tržaški statut, naj bi "približala" krajevno upravo občanom. "Zunanji" odborniki naj bi prispevali k reševanju problemov z "nepolitičnim" temveč s tehničnim pristopom. Nivoj diskusije v komisiji pa je dokazal, da smo čisto enostavno padli iz dežja pod kap!

DAROVNI PRISPEVKI

Ob poravnavi naročnine so v sklad DELA prispevali tovariši:

Vladimir KRMEC - Dolina 3.000 lir;
Srečko COLJA - Sesljan 3.000 lir;
Stanka OREL - Bani 8.000 lir.

V spomin na Stanko Hrovatin in Jožeta Pečarja daruje Stanka HROVATIN 50.000 lir za sklad DELA.

Namesto cvetja na grob Ivanke Hrovatin darujeta Pepka in Rudi Sosič 30.000 lir za sklad DELA.

V spomin na Ivanko Wilhelm daruje Stückler Olga 50.000 lir za glasilo DELO.

V spomin na Ivanko Wilhelm daruje UDI-ZŽI iz Opčin 30.000 lir za sklad DELA.

V spomin na drago mamo daruje Stanka Hrovatin 100.000 lir za sklad DELA.

Pismo uredništvu

TRG UNITÀ - SIMBOL ITALIJANSTVA TRSTA

TRG OBERDAN - ŽIV DOKAZ PRISOTNOSTI SLOVENCEV

Ko sem brala o odredbi župana Staffierija, da se na Trgu Unità lahko odvijajo le manifestacije, ki imajo uraden značaj in velik državljanski, zgodovinski in patriotičen pomen za prebivalstvo, odredba, ki ima jasen cilj prepovedi manifestacij, kjer bi lahko odjeknila slovenska beseda, sem se zamislila o tem kako lepo bi bilo, če bi se slovenski višješolci, ki se vsak dan množično shajajo na Trgu Oberdan zbirali na Trgu Unità pred občinsko palačo od 13. do 14. ure, ko prihajajo in odhajajo iz Občine odborniki in drugi svetovalci. Mogoče pa bi le živahna klima "Piazze", kot jo imenujejo naši študenti, dala povod za razmislek in to prav vsem!

VČ

Bridka usoda mogotcev

Na življenje in delo politikov moramo gledati tudi s humanitarnega stališča. Kdor je bil na oblasti, je lotil ziral, delil usluge, privilegiral ta ali oni posel, prejel celo kakšno podkupnino. To so seveda nečedne zadeve, vendar skušnjava naredi grešnika. Ko si na oblasti, te lahko prime nenavadni raptus in namestiš dvajset sodnikov, in prijatelj pomagaš podjetju iz krize pokosiš trumo sovražnikov, deliš gradbena dovoljenja in na javni dražbi izbereš najdražje podjetje. Narediš štadijon za milijon ljudi, odščipneš sredstva namenjena domovom za ostarele, šolam in podobnim stvarim. To pa so lahko le trenutki zaslepljenosti, prevelikega zagona, posledice stresa itd.

Trenutne zablode bi moral plačati z javnim izgonom? Človeško plamenitost označuje usmiljenje! Stran s korumpiranimi politiki, pravijo ljudje. Stran že, ampak kam? Pomislimo, kaj se lahko zgodi nekemu, ki je zasedal visok položaj in nima še let za pokojnino. Preti mu celo to, da se bo moral vrniti na staro delovno mesto, nad sabo pa bo imel piramido šefov, ki jih je sam nastavil. Še hvaležni mu ne bodo in ga bodo neprestano gnjavili. Je takšen konec pravičen za nekoga, ki se je boril za demokracijo in dobrot prijateljev? Seveda se v naši deželi nekateri rešujejo kar po trojkah; kot nekoč tajne slovenske organizacije.

Furlani s Tržačani, Kadejevci z listarji, s kakim socialistom in seveda v obratnem vrstnem redu. Potem pa jim v lastnih strankah nategujejo ušesa, češ da so na stran poti, nategovalci ušes pa skrivajo za hrbotom nož, da bi zasedli njihova mesta. Kakšne krivice! Vsi bi radi, da bi šli domov, celo žene in otroci. Ni morda to politično preganjanje, vredno poštenega političnega azila? Najhuje je, da je težko najti azil, saj moraš dokazati, da si resnično preganjan. Kako lahko to narediš, če te demokratično ne izvolijo? Kako lahko dokažeš to perfidno zaroto ljudstva? Očitno se moramo vsi sprizniti, da je svet neusmiljen. Neron je hotel napisati ep o ognju, pa je slabo končal, ker je bil tiran, ali pesnik? Vsi, ki naj bi šli, naj bi odšli, ker so bili velikodušni do prijateljev, ali ker niso poštene? Kdo ve ... kljub vsemu si včasih lahko privoščimo greh preganjanja, seveda, če drugi ne preženejo nas.

Kaj pa Slovenci? Mi smo soglasni, strpni. Zavzeti za narod in vse bogove (poganske in krščanskega), le drug drugemu gremo na živce. Drugače pa se od italijanskih sodržavljanov nismo nalezli niti ene napake.

Vrline so naša tragična usoda, poštenost je naša šibkost, sloga pa naša nemoč. Le drug drugemu gremo na živce ...

(FA)

V soboto,
30. januarja, ob 17. uri
bo na sedežu v ul. S. Spiridione, 7

PRAZNIK VČLANJEVANJA

Spregovorila bo:
tov. Perla Lusa, tajnica tržaške federacije.

Obzorja brez miru?

Mogoče tudi tisti med nami, ki so po naravi bolj pesimisti, si niso pričakovali, da bo Bush tik preden zapusti predsedniško mesto novoizvoljenemu predsedniku Clintonu, hotel še enkrat pokazati svojo moč. Dve leti po spektakularnem napadu na Irak, smo bili v prejšnjih dneh ponovno pričča posegu ameriških in drugih zaveznih držav. Nespoštovanje resolucij Varnostnega sveta OZN s strani Sadama Husseina pa nikakor ne utemeljuje letalskega napada, ki je že povzročil precejšnje človeške žrtve; napad, ki ni bombardiral samo vojaške objekte ampak tudi civilne, kot je hotel Rashid. Med samimi zahodnimi državami ni velikega soglasja okrog zadnjih Bushovih korakov. V zadnjih dneh se množijo kritike in izražajo dvomi s strani marsikaterega evropskega predstavnika, med temi tudi italijanski zunanji minister Andò. Samo po sebi se postavlja vprašanje, kakšno vlogo igra Varnostni svet OZN. Tudi tokrat se je dokazalo, da so ZDA enostransko odločale. Čemu? Zato, da bi si okrepile vlogo najbolj suverenega "čuvalja" svetovnega miru? Ali je to, kot trdijo nekateri časnikarji, le zunanji odraz notranjega spopada med republikansko in demokratsko stranko? V prihodnjih dneh nam bo bolj jasno, koliko bodo ti zadnji dogodki vplivali na Clintonovo politiko. Če bi se držal obljub izpred par mesecev, bi moral verjetno dru-

gače ukrepati in posvetiti večjo pozornost notranjim problemom svoje države, predvsem gospodarskih in socialnih. Bojazen pa je, da ne bo mogel demantirati zadržanje svojega predhodnika.

In tako smo že spet pričča vojaški premoči ZDA. Sicer tokratni letalski napadi niso tako spektakularni kot so bili v tako imenovani "Zalivski vojni" pred dvema letoma, rezultati pa le ostajajo isti: uničenje, vojaške in civilne žrtve, nevarno poigravanje z jedrsko energijo. In kljub vsemu gre vse to mimo nas skoraj neopazno. Se je človeštvo na pragu leta 2000 že skoraj privadilo na vojna stanja? Koliko je v nas vseh še tistega miroljubnega čuta, ki je v času vietnamske vojne pognal na ulice tisočine ljudi. Kako malo znamo še ceniti človeško življenje! Vojne grozote so nam zelo blizu; iz dneva v dan jih lahko gledamo preko televizijskih ekranov, iz dneva v dan beremo o njih izčrpne reportaže. Bosna, Irak, Somalija - in še bi lahko naštevali. Kaj pa Evropa? Koliko resnično pozitivnih korakov je bilo storjenih, zato da se umirijo vojna žarišča, zato da pride do dialoga, do mirnega reševanja odprtih meddržavnih in medetničnih odnosov. Prav gotovo je vsako novo žarišče, vsak vojaški poseg, pa tudi če omejen, težak poraz za zapadne sile.

TB

Posvet DSL o posodobitvi Osima

Na posvetu o sodelovanju med Italijo in Slovenijo in Hrvaško 18. let po Osimu, so poglobili vprašanja v novo nastalih razmerah, začrtali smernice za rešitev starih problemov in predložili konkretne predloge za uresničitev novih pogojev in priložnosti v korist obsejnega prebivalstva in celovitih državnih skupnosti. Natančneje bomo o tem poročali v prihodnji št. DELA.

Kulturna ljubiteljska dejavnost na Opčinah

Kulturna dejavnost openskega kulturnega društva Tabor je z novim letom že spet razžive-la. Zabeležili smo, da so požrtvovalni domači kulturniki imeli v gostovanju:

- v nedeljo, 13. t.m. Amaterski oder Jaka Štoka s Proseka-Kontovela z uprizoritvijo humoreske domačega avtorja Alojzija Cjaka "Naši graju na radio."
- v nedeljo, 17. t.m. se je na Opčinah predstavila dramska skupina KD Kraški dom z Repentabra z dramskim delom domačinke Stane Milič Lazar "Kdo je kriv?" Zaslužen uspeh so poželi igralci kot sama avtorica teksta. Za obe predstavi je treba dodati, da dovršen del

uspeha je treba pripisati režijski sposobnosti Draga Gorupa.

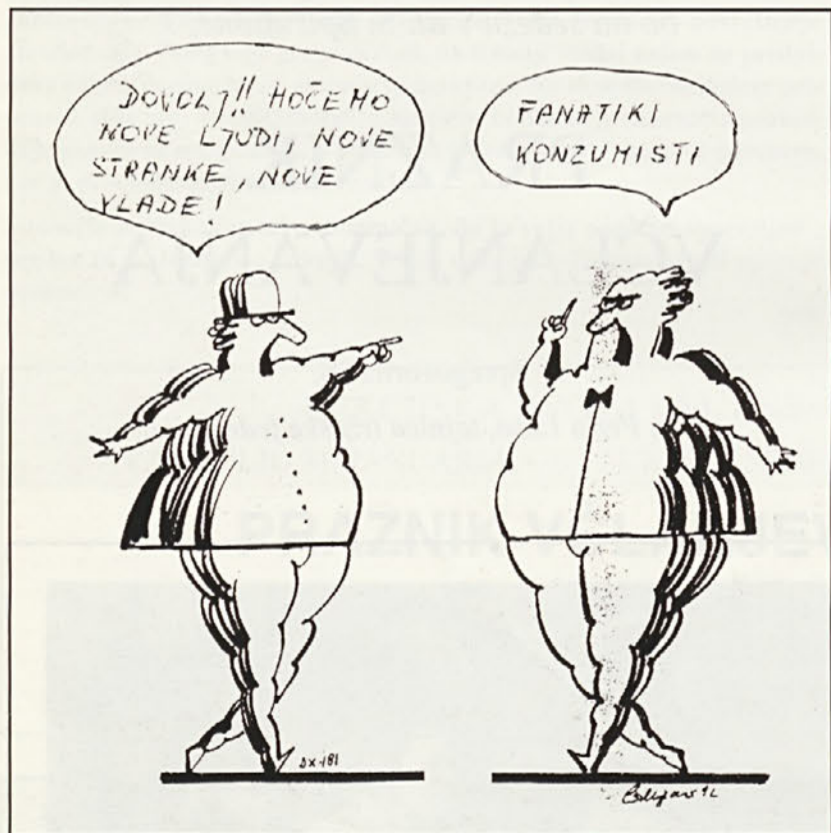
Tudi bližnja prihodnost se za društveno delovanje obeta izredno bogata. V načrtu so predvidene naslednje predstave ali gostovanja:

- v nedeljo, 31. t.m. je predviden nastop baletne skupine ŠD Mladina iz Križa. Skupino že vrsto let uspešno vodi Anka Kocjančič;
- 2. februarja je na programu odprtje likovne razstave;
- v soboto, 6. februarja se bo moški pevski zbor Tabor udeležil že tradicionalnega srečanja pobratenih zborov v Prevalju;
- v nedeljo, 14. februarja, načrtuje društvo proslavo Dneva slovenske kulture, ki naj bi bila istočasno tu-

di proslava 25. letnice delovanja openskega društva;

- v februarju bi morala biti tudi premiera mladinske igre društvene gledališke skupine "Genij v kratkih hlačah". Skrb za režijo si je prevzela Judita Frančeskin. Skupina požrtvovalno vadi in se resno pripravlja na premiero.
- V programu društvenega delovanja je še odprtje razstave domačega ustvarjalca Maria Sosiča ter redni občni zbor.
- Posvečen bo tudi večer izdaji knjige Clavdija Tonela, ki jo bo predstavil sen. Darko Bratina.

Kot je razvidno delovanje openskega društva je razgibano, dela za ljubitelje kulturnega ustvarjanja ne manjka.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

V dneh 29., 30. in 31. januarja
gostovanje ljubljanske Drame

A. Schnitzler

ANATOL

